КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет психології

Кафедра педагогіки

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник декана факультету
психології з навчальної роботи
_____ Мосталенко А. М.
«31» _____2021 року

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник декана історичного факультету
з науково-педагогічної та навчальної роботи
_____ Пшеничний Т. Ю.
«__» _____2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Педагогіка вищої школи та педагогічна майстерність викладача
для студентів

галузь знань	**03 Гуманітарні науки**
спеціальність	**032 Історія та археологія**
освітній рівень	**другий (магістерський)**
освітня програма	**Американістика та європейські студії**
Вид дисципліни	**обов'язкова**

Форма навчання	**Денна**
Навчальний рік	**2021/2022**
Семестр	**1**
Кількість кредитів EKTS	3
Мова викладання, навчання та оцінювання	**Українська**
Форма заключного контролю	**Іспит**

Розробник: **Левицька Людмила Анатоліївна**, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки, доцент

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____(_____) «__»___20___
(підпис) (ПІБ) (дата)

на 20__/20__ н.р. _____(_____) «___»___20___
(підпис) (ПІБ) (дата)

КИЇВ – 2021

Розробник: **Левицька Людмила Анатоліївна**, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки факультету психології.

Затверджено
«30» 08 2021 року
Завідувач кафедри педагогіки
_____ проф. Марушкевич А. А.
Протокол № 1 від «30» серпня 2021 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету психології
Протокол № 1 від «31» 08 2021 року
Голова науково-методичної комісії _____ Корольов Д. К.

Погоджено науково-методичною комісією історичного факультету
Протокол № 7 від «26» серпня 2021 року
Голова науково-методичної комісії _____ Терес Н. В.

ВСТУП

1. Мета дисципліни – розкриття основних аспектів організації і забезпечення діяльності освітнього закладу, впливу педагога на якість навчально-виховного процесу; висвітлення основних положень теорії навчання, виховання, контролю у закладах вищої освіти; формування мотивів професійно-педагогічного розвитку, компетентностей науково-педагогічної діяльності, педагогічного мислення, здатності розв'язувати комплексні спеціалізовані завдання у викладацькій, консультаційній сфері практичної професійної діяльності.

2. Попередні вимоги до опанування навчальної дисципліни:
1) успішне опанування курсів «Педагогіка», «Психологія»;
2) знання теоретичних основ структури психіки, факторів і основних механізмів формування особистості;
3) розуміння сутності основних регуляторів діяльності і поведінки в групі і можливостей їх використання в роботі з академічною групою.

3. Анотація навчальної дисципліни: розкриваються механізми організації впливу на особистість в процесі її освіти і навчання, в результаті чого відбувається формування у неї педагогічного мислення, умінь аналізу педагогічної дійсності, свідоме оволодіння професійно-педагогічними вміннями та навичками. Висвітлюються аспекти педагогічної діяльності у закладах вищої освіти як єдність мети, мотивів, дій, результату, як організованої системи діяльності: практичної діяльності викладача з навчання і виховання людини; методичної діяльності фахівця з викладання матеріалів педагогічної науки педагогічним працівникам різних установ; управлінської діяльності керівників освітньої системи; науково-педагогічної діяльності. Зміст розкривається у двох модулях. У першому – методологія, дидактика, вищої школи, система організації виховної роботи у ЗВО. У другому – теорія, методика, сучасні технології формування педагогічної майстерності викладача ЗВО. Важливе місце в курсі відводиться набуттю практичних навичок у професійно-визначальних ситуаціях навчальної діяльності науково-педагогічного працівника.

4. Завдання (навчальні цілі): формування складових інтегральної компетентності: здатності розв'язувати спеціалізовані завдання в предметній сфері застосовувати широкий спектр сучасних теорій і методів філологічних досліджень та аналізу політики у викладацькій, консультаційній та громадській сфері практичної професійної діяльності. Загальних і фахових компетентностей: здатності спілкуватися з представниками інших професійних груп, експертами, до пошуку, оброблення та аналізу інформації, професійно викладати дисципліни філологічного спрямування.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація;4. автономність та відповідальність		**Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання**	**Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)**	**відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни**
Код	**Результат навчання**			
1.1.	*Знати* методологію і методи дослідження педагогічних явищ і фактів.	Лекція	Модульна контрольна робота 1	6%
1.2.	*Знати* предмет і завдання педагогіки вищої школи, а також систему вищої освіти в Україні.			
1.3.	*Знати* дидактику вищої школи, процес навчання.			

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація;4. автономність та відповідальність		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	**Результат навчання**			
	порядок визначення змісту вищої освіти.			
1.4.	*Знати* форми організації, методи навчання у вищій школі, сучасні освітні технології.			
1.5.	Знати систему діагностики знань і умінь студентів у закладі вищої освіти.	Лекція	Модульна контрольна робота 2	6%
1.6.	Знати виховні технології, планування і організацію виховних справ.			
1.7.	Знати психолого-педагогічні основи формування професійної компетенції викладача вищого навчального закладу.			
2.1.	Вміти володіти методами і прийомами науково-педагогічного дослідження, зберігання, обробки і представлення інформації.	Семінарське заняття	Усне опитування (практичне завдання, педагогічна ситуація, педагогічна задача)	16%
2.2.	*Вміти* володіти навичками пошуку, відбору, обробки систематизації інформації для проведення різного типу занять, виховних заходів.	Семінарське заняття		
2.3.	*Вміти* самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати інформацію з різних джерел.	Семінарське заняття		
2.4.	*Вміти* побудувати навчальну діяльність у відповідності з логікою процесів викладання і учіння.	Семінарське заняття	Усне опитування (практичне завдання, педагогічна ситуація, педагогічна задача)	16%
2.5.	*Вміти* застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях професійної діяльності.	Семінарське заняття		
2.6.	*Вміти* адаптуватись до нових ситуацій.	Семінарське заняття		
3.1.	*Вміти* використовувати інформаційні і комунікаційні технології в освітньому процесі.	Самостійна робота 1	Оцінювання презентації	8%
3.2.	*Вміти* вчитися і оволодівати сучасними знаннями.			
3.3.	*Вміти* усвідомлювати межі своєї компетентності та дотримуватися норм професійної етики.	Самостійна робота 2	Оцінювання презентації	8%
3.4.	*Вміти* діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних міркувань (мотивів).			
3.5.	*Вміти* бути критичним і самокритичним, будувати міжособистісні стосунки, працювати в команді педагогів.	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота	Іспит	20%
4.1.	*Вміти* приймати рішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових педагогічних підходів та прогнозування.	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота	Іспит	20%
Разом				**100**

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання:

Результати навчання дисципліни (код) / Програмні результати навчання (назва)	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	3.4	3.5	4.1
ПРН 3 Розробляти й реалізовувати історичні та міждисциплінарні проекти з урахуванням сучасних методологічних підходів														+	+				
ПРН 7 Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань історії країн Америки та Європи до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються								+	+	+	+	+	+						
ПРН 9 Здійснювати викладацьку діяльність у закладах вищої освіти на основі сучасних освітніх технологій, а також принципів і практик європейських країн.								+	+	+	+	+	+						
ПРН 10 Узагальнювати результати власних наукових досліджень і презентувати їх у доповідях, публікаціях державною та іноземною мовами із дотриманням принципів академічної доброчесності та професійної етики.	+	+	+	+	+	+	+												
ПРН 11 Здатність розробляти та/або вдосконалювати методичне забезпечення освітнього процесу.	+	+	+	+	+	+	+												
ПРН 12 Керуватися вимогами внутрішньої системи забезпечення якості освіти та враховувати вимоги та очікування стейкголдерів під час викладання дисциплін.														+	+	+	+	+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. Контрольна робота 1, (тест): РН 1.1-1.4. – 6 балів / 4 бали.*
Контрольна робота 2 (тест): РН 1.5-1.7 – 6 балів / 4 бали.
2. Самостійна робота 1: РН 3.1-3.2 – 8 балів / 5 балів.
Самостійна робота 2: РН 3.3-3.4 – 8 балів / 5 балів.
3. Робота під час семінарських занять 1 ЗМ: РН 2.1-2.3 – 16 балів / 9 балів.
Робота під час семінарських занять 2 ЗМ: РН 2.4-2.6 – 16 балів / 9 балів.

* Максимальний бал / пороговий бал для отримання позитивної оцінки з відповідної форми контролю.

- підсумкове оцінювання

- форма оцінювання – іспит;

- максимальна кількість балів, які може отримати студент – 40 балів;

- Оцінюються такі результати навчання студента як вміти бути критичним і самокритичним, будувати міжособистісні стосунки, працювати в команді педагогів; вміти приймати рішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових педагогічних підходів та прогнозування.

- форма проведення іспиту – письмова, *види завдань* – завдання, які потребують розгорнутих відповідей;

- мінімальний пороговий рівень екзаменаційної оцінки, за якої іспит вважається складеним – **24 бали**.

Необхідна умова допуску до іспиту: студент не допускається до іспиту, якщо під час семестру набрав **менше, ніж 20 балів (критично-розрахунковий мінімум). Рекомендований мінімум допуску до іспиту 36 балів.**

7.2 Організація оцінювання:

Контроль знань студента здійснюється за модульно-рейтинговою системою. Загальну кількість балів студента формують семестрові бали, отримані з усіх тем двох змістових модулів (бали, отримані під час семінарів (усне опитування); бали, отримані за виконання самостійної роботи (презентацій); бали, отримані під час модульного контролю (за виконання тестових завдань), а також бали, отримані під час складання підсумкового контролю (іспиту), а саме: за виконання запропонованих завдань.

Зміст курсу поділений на 2 змістових модулі. Кожний змістовий модуль включає в себе лекції, семінари, самостійну роботу студентів, які завершуються рейтинговим контролем рівня засвоєння знань програмного матеріалу відповідної частини курсу. У змістовий модуль 1 (ЗМ1) входять теми 1-6, у змістовий модуль 2 (ЗМ2) – теми 7-12.

Оцінка успішності знань студентів здійснюється в двох формах: семестрове оцінювання (контрольні роботи, усне опитування, реферати) і підсумкове оцінювання (іспит).

Загальна сума балів – 100 балів (із них, семестрове оцінювання 60 балів; підсумкове оцінювання (іспит) – 40 балів).

Змістовий модуль 1 ***Педагогіка вищої школи***			*Змістовий модуль 2* ***Педагогічна майстерність викладача***			***Іспит***
30 залікових балів (максимум)			30 залікових балів (максимум)			40 балів
Семінар	*Самостійна робота*	*Модульний контроль*	*Семінар*	*Самостійна робота*	*Модульний контроль*	
16 (максимум)	8 (максимум)	6 (максимум)	16 (максимум)	8 (максимум)	6 (максимум)	

Упродовж семестру оцінюється робота студента **під час кожного семінару** (доповідь, доповнення, участь у дискусії). Під час семінару студент має можливість досягти від 0 до 4 балів. Критеріями оцінювання відповіді студента під час семінару є:

- повнота розкриття питання 1 бал;
- логіка викладення 1 бал;
- використання основної і додаткової літератури 1 бал;
- аналітичні міркування, вміння робити висновки 1 бал.

Самостійну роботу (презентації) студент подає викладачеві на останньому семінарі кожного Змістового модулю, зокрема Реферат 1 (остання декада жовтня) і Реферат 2 (остання декада грудня). Критеріями оцінки самостійної роботи студента є:

- глибоке розкриття проблеми, відображена власна позиція 7-8 балів;
- тема розкрита неповно 5-6 балів;
- реферат суто компілятивного рівня 3-4 бали;
- розкритий лише окремий аспект 1-2 бали.

Після завершення відповідно Змістового модулю 1 і Змістового модулю 2 проводяться **контрольні роботи** у формі тестування, зокрема Контрольна робота 1 (остання декада жовтня) і Контрольна робота 2 (остання декада грудня). Завдання з тестування містить 6 запитань, правильна відповідь на кожне з яких оцінюється в 1 бал.

У випадку відсутності студента з поважних причин відпрацювання та перескладання семінарів, модульних контрольних робіт, рефератів здійснюється відповідно до «Положення про порядок оцінювання знань студентів при кредитно-модульній системі організації навчального процесу» від 1 жовтня 2010 року.

7.2. Організація оцінювання:

Оцінювання студентів здійснюється під час усіх видів навчальних занять і за результатами самостійної роботи. Під час занять оцінюються: усна відповідь, презентація, виконання практичних завдань, рішення педагогічних задач. Модульні контрольні роботи виконуються і оцінюються після завершення модулю і включають в себе запитання з усього навчального курсу. Максимальна кількість балів за роботу протягом семестру дорівнює 100. Підсумковий бал виставляється за результатами роботи студента впродовж семестру і іспиту.

При простому розрахунку отримаємо:

	Змістовий модуль1	Змістовий модуль2	Іспит	Підсумкова оцінка
Мінімум	*18*	*18*	*24*	*60*
Максимум	**30**	**30**	**40**	**100**

7.3. Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно /Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій і семінарських занять

№ п/п	Номер і назва теми	Кількість годин		
		лекції	семінари	Самостійна робота
	Змістовий модуль 1. Педагогіка вищої школи			
1.	**Тема 1**. Методологія педагогіки вищої школи, методи та етапи науково-педагогічного дослідження.	2	-	5
2.	**Тема 2.** Предмет і завдання педагогіки вищої школи. Система вищої освіти в Україні.	-	2	5
3.	**Тема 3.** Дидактика вищої школи, процес навчання. Зміст вищої освіти.	2		5
4.	**Тема 4**. Форми організації, методи навчання у вищій школі.	2	2	5
5.	**Тема 5.** Система діагностики знань і умінь студентів у вищому навчальному закладі.	1	2	5
6.	**Тема 6.** Система організації виховної роботи у вищій школі.	-	1	4
7.	*Модульна контрольна робота 1*	-	1	-
8.	*Самостійна робота 1*	-	-	1
	Змістовий модуль 2. Педагогічна майстерність викладача			
9.	**Тема 7.** Психолого-педагогічні основи формування професійної компетенції викладача вищого навчального закладу.	2	-	5
10.	**Тема 8.** Педагогічна майстерність, її зміст і шляхи формування.	2	2	5
11.	**Тема 9.** Педагогічна техніка викладача.	2	2	5
12.	**Тема 10.** Мовлення викладача, як засіб педагогічної праці.	1	-	5
13.	**Тема 11.** Педагогічне спілкування в структурі педагогічної діяльності.	-	2	5
14.	**Тема 12.** Педагогічний такт, як стратегія поведінки викладача.	-	1	4
15.	*Модульна контрольна робота 2*	-		-
16.	*Самостійна робота 2*	-	1	1
	ВСЬОГО	**14**	**16**	**60**

Загальний обсяг ***90*** *год.*, в тому числі:
Лекцій – ***14*** *год.*
Семінарські заняття – ***16*** *год.*
Самостійна робота – ***60*** *год.*

9. Рекомендовані джерела:

Основні:

1. Алексюк А. М. Педагогіка вищої освіти України: Історія. Теорія: Підручник для студ., асп. та мол. викл. вузів. – К.: Либідь, 1998. – 558 с.
2. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи: Метод. посібник для студентів магістратури. – Житомир, 2003. – 232 с.
3. Галузинський В. М., Євтух М. Б. Основи педагогіки та психології вищої школи в Україні: Навч. посіб. для викл. та асп. вузів. – К.: ІНТЕЛ, 1995. – 168 с.
4. Краевский В. В. Методология педагогики. – Чебоксары: Изд-во Чувашского ун-та, 2001. – 208 с.
5. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи та педагогічна майстерність викладача: Навч. посіб. – К.: Знання, 2005. – 486 с.
6. Марушкевич А. А. Педагогіка вищої школи та педагогічна майстерність викладача:навчальний посібник. – К.: Обрії, 2012. – 220 с.
7. Педагогіка вищої школи та педагогічна майстерність викладача: Навч. посіб. / З. Н. Курлянд, Р. І. Хмелюк, А. В. Семенова та ін.; За ред. З. Н. Курлянд. – К.: Знання, 2005. – 399 с.
8. Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (Введено в дію наказом ректора № 716-32 від 31 серпня 2018 року). – [Електронний ресурс]: – Режим доступу http://nmc.univ.kiev.ua/doc.htm.

Додаткові:

1. Аргунова Е. Р., Жуков Р. Ф., Маричев И. Г. Активные методы обучения: Учебно-методическое пособие / Под науч. ред. Н. В. Кузьминой. – М., 2006.
2. Вища освіта в Україні: Навч. посіб. / В. Г. Кремень, С. М. Ніколаєнко, М. Ф. Степко та ін. – К.: Знання, 2005. – С. 46-94.
3. Яблонський В. До історії освітніх реформ // Освіта і управління. – 2002. – Т. 2. – № 1.
4. Дмитриченко М. Ф., Хорошун Б. І., Язвінська О. М., Данчук В. Д. Вища освіта і Болонський процес: Навч. пос. для студ. вищ. навч. закл. – К., 2006. – 440 с.
5. Навчальний процес у вищій педагогічній школі / За ред. акад. Мороза О. Г. – К.: НПУ, 2000. – 337 с.
6. Основы педагогики и психологии высшей школы / Под ред. А. В. Петровского. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 1986. – 303 с.
7. Педагогика высшей школы. Учебно-методическое пособие / Научн. ред. Н.М.Пейсахов. – Казань: Изд-во Казан. ун-та, 1985. – 191 с.
8. Педагогика и психология высшей школы / Рук. авт. коллектива С. И. Самыгин. – Ростов-на-Дону: Изд-во «Феникс», 1998. – 544 с.
9. Слєпкань З. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі. – К.: НПУ, 2000. – 210 с.
10. Смирнов С. Д. Педагогика и психология высшего образования: от деятельности к личности. – М.: Издат. центр «Академия», 2001. – 304 с.
11. Педагогика и психология высшей школы: Учеб. пособие. – 2-е изд., доп. и перераб. – Ростов-на-Дону: Феникс, 2002. – 545 с.
12. Краевский В. В. Методология педагогического исследования: Пособие для педагога-исследователя / Кафедра педагогики Самарского государственного педагогического института.– Самара: Изд-во СамГПИ, 1994. – 165 с.
13. Новиков А. М. Методология образования. Издание второе. – М.: «Эгвес», 2006. – 488 с.

14. Лаврентьева О. Г. Европейские университетские модели в современной России. – [Електронный ресурс]. – Режим доступа: http://ideashistory. org.ru/pdfs/a29.pdf.
15. Задонская И. А. История развития университетского образования. – [Електронный ресурс]. – Режим доступа: http://ideashistory.org.ru/pdfs/a29.pdf.

10. Додаткові ресурси:

1. Теми семінарських занять з навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи та педагогічна майстерність викладача». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: htpp://for.history.univ.kiev.ua.